

საქართველო

ბელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მი-
იღება „საქართველო“ რედაქციასა და კანტორაში
ყოველდღე კვირა-უქმების გარდა, დღის 9—3-მდე.
ბელმოწერელი წერილები არ დაბეჭდვება დაუ-
ბეჭდავი მკირე წერილები და კორექსონდირები
სულ არ იხანებ; იხანება ერთის თვით მხოლოდ დი-
დი წერილები და მოთხოვნანი.
რედაქცია და კანტორა იმყოფება: თბილისში, მო-
სკოლის ქუჩაზე, № 4.
ფოსტის ადრესი წერილებისა და ფულისათვის:
თიფლისი, რედაქცია „საქართველო“, პო. ანქსტ. № 76

წამოღ-დღიური საკომიტიო, საკომიტიო და სალიტერატურო გაზეთი
წელიწადი საქართველო წელიწადი
გვირა.
უპირველად ღირს: ყოველ-კვირულ სურათებიან დამატებით 4 თვით—4 მ.
80 კ. 3 თვით—8 მ. 60 კ. 1 თვით—1 მ. 20 კ. თვეურად ბელის მოწერა
შეიძლება მხოლოდ თვის პირველიდან პირ-მდე.
პრეზიუმით: წლიურად—10 მ. ბელის მოწერისას 5 მ. 1 თბითვიდან—9 მან.
სამგლედიარო განცხადება ჩვეულებრივს ზომისა ღირს 3 მან. ნაშუადღე-
ვის 4 საათის შემდეგ 6—მან.
გაზეთის კანტორა ღიაა დღით—9—3 საათამდე.
ფოსტის მისამართი: თიფლისი, მოსკოვის ქუჩა, № 4, დომა გაბესია.
Почтовый ящик № 76.
რედაქტორ-გამომცემელი ხანდრა შანშიაშვილი.

გოგუტობილია ვეროკიულ პირ-
ველ ხარისხოვან რეპორაჟან-
ბის მსგავსად. საგომელები ვეროკიული პირის და აღ-
გილოვანები. ყოველ დღე: ხარჯი, ღირსი, სავიზი,
ხაზაპური, „პირიპირი“ და სხვა სახეობა. საღილი და
ვახუშტის მიხედვით სანოვანის სიძვერის, „ქა-
ნოვიაში“ საღილიანი ეხად იაფად. გამოცემული გუ-
რული საღილი ქარაბით აგადებას.
სასაღილოში არის ნარდი და გილიარდი
პატრიცევიტო „კაფე-პარიზი“ წინაღული მწარმოებელი
(თ. 258—21) დიმიტრი ურ. მიმინიარა და ნ. მ. შუკრაშვილი

კვირას, 16 ლინოტიპის, 12 საათზე, ქვაშეთის ქუჩა, გიორგის ეკ-
ლესიაში გადახდილი იქნება ორმოცის თავზე პანაშვილი
ანასტასია ლევანის ასულის
ჩეკეუზიუვილის
სულის მოსახსენებლად, რასაც გულთაღის მწუხარებით აუწყებენ
ნათესავთა და ნაცნობთ დედ-მამა დარია ალექსანდრის ასული და
ლევან ლევანის ძე ჩეკეუზიუვილი შვილებით.
(1—368—1)

თბილისის მაზრის
თავად-აზნ. წინამძღოლი
სტოპან თბილისის მაზრის თავად-აზნაურთ დასწრენ
საგანგებო პრეზიუმ
აგა წლის 16 მარტოვას, კვირას, 12 ს. დღისით,
დავატაბთა საკრებულოს უანოვადი, —თბ. მაზრის
თავად-აზნ. წინამძღოლის თანაგვარის ასარჩევად
(2—205—1)

ქართული საქმელოქ. საზოგადოება.
კვირას, 16 თქვამებრს, დღის 11 საათზე,
ახალი კლუბის დარბაზი დანიშნულია ქართულ სა-
ქმელოქმელო საზოგადოების წევრთა
ფლიუკრი კრება
განახალივლია უამდვი საკითხები:
1) 1915 წლის ანგარიშის განხილვა,
2) სარევიზიო კომისიის მოხსენება,
3) ინსტრუქციის განხილვა,
4) ხარჯთაღრიცხვა 1916 წლისა,
5) მიმდინარე საკითხები.
მთავარი გამგეობა
(2—209—2)

დაიგედა ბ-ნ. უსაქის მიერ შედგენილი წიგნი:
„გოგულოქი ისტორიის სახელგეგნალო“
პირველი ნაწილი ძველი აღმოსავლეთი და პირველყოფილი კულტურა,
ფასი ყდით ექვსი აბაზი.
და ბ-ნ ვახ. წამათის მიერ შედგენილი:
ქართული საგანგებო და საზოგადოებრივი
ტიკვიტორიული
ივანე პეტროვის თარგმანის მიხედვით, ფ. 30 კაპ.
გამოცემული თ. მთავარი წიგნისა და აზნ. წიგნის მალაზის მიერ.
იბეჭდება და მალე გამოვა ბ-ნ გ. გომბაძის მიერ შედგენილი ქრისტომატია
ჩვენი ახალი ვეროკიული
და ბ-ნ ვ. შიფანის მიერ შედგენილი
ალგებრა ქართულ ენაზე.
(10—203—3)

ახალი კლუბი
ერთი კვირის პროგრამა, 17 ლინოტიპის—დან 23 ლინოტიპისმდე.
ორშაბათი—ოპერეტა. ბილეთები 30 კაპ.—1მანეთამდე.
სამშაბათი—სიმფონიური კონცერტი მ. ა. გოლდ-იზრაელის ლოტბარობით.
ოთხშაბათი—სინემატოგრაფი.
ხუთშაბათი—ქართული წარმოდგენა. ბილეთები 50 კაპ.—30 კაპ.—დღე.
პარასკევი—ოპერეტა. ბილეთები 30 კაპ.—1 მანეთამდე.
შაბათი—კონცერტი სიმფ. ორკესტრისა მ. ა. გოლდ-იზრაელის ლოტბარობით.
კვირა—წარმოდგენა რუსულ ენაზე. ბილეთები 50 კაპ.—30 კაპ.—დღე.
დასაწყისი: კონცერტებისა სლ. 9 საათზე.
წარმოდგენ. 8 1/2 საათზე.
სინემატოგრაფისა „ 8 1/2 საათზე.
სტუმრები იხიდან კლუბში შესასვლელ ფასს: მამაკაცები 1 მან. მანდი-
ლონები და სტუდენტები (ფორმით) 50 კაპ.
(1—210—1)

პირველ ხარისხოვანი რეპორაჟან-
კაფე პარიზი
ახლად მოწყობილი მსგავსად სტაბტო
ქალაქთა რესტორანებისა.
(სასახლის ქუჩაზე „ახალი კლუბის“ ქვეშ)
ხიციანხან თვისი შეფარება მხოლოდ
„კაფე პარიზი“ უამიქვება.
ფახები ყველახანთის ხელმისაწვდომია
პატრიცევიტო ხილ. ხ. გიგინიარა.

ღვინის საწოვობი
ნიკო გ. სოსიოვილის
კახური ღვინო
აქიღება ბელხაურად ფახებში ხაუტოვო ნამდვილი
განვიგის ქუჩა № 4.
სახლი სათავად-აზნაურთ მანქისა.
(185—წ.)

ღღს 16 მარტოვას, დღის 11 საათზე,
წმ. მარინეს ეკლესიის სკოლაში დანიშნულია: ქ. შ. წ.-ქ. გამაგრებულები
საზოგადოების, აშაბაძის ბიბლიოთეკა-სამკითხველთა
საზოგადოებრივი კრება
განახალივლია უამდვი საგნები:
1) ანგარიშები 1915—1916 წლების; 2) მომავალი 1917 წლის ხარჯთ-
აღრიცხვა; 3) მიმდინარე საქმეები და 4) არჩევნები: ა) ოთხი გამგეობის წევ-
რის და ორი მათი კანდიდატის; ბ) სამი სარევიზიო კომისიის და ერთი კან-
დიდატის; გ) წინამძღოლის დღეს კრებაზე არ გამოცხადდა წევრთა
ორი-მესამეისა, კრება გადაიდგება შემდეგ კვირისათვის და მაშინ რაოდენი
უნდა დეფეროს, ჩაივლებება კანონიერად.
(1-366-1)

ქეივი
ფონ-ირბელი
გოგულოქის პრ. და სამხედრო ქუჩაზე
კუთხეში, ფოსტა-ტელეგრაფის პირ-
დაპირ გავისსა
ახალი აუთიამი
გამომცემლისა
მ. ი. ვარნაძე
იღებს ბავშვთა და შინაგან ხეულ-
ავადმყოფებს მულამ დღე, კვირა-ღღის
გარდა საღამოს 5—7 საათამდე, ბე-
ლინსკის ქ. № 4. (თ.—202—)

მთავარი გამგეობის
გ. მ. შუხაძე
იღებს ავადმყოფთ საღამოს 5—6
საათ. მისამართი: კუთხე კირონი
და დიდი მთავრის ქუჩისა, სახ-
ლი სვანიშვილისა; შესავალი დიდი
მთავრის ქუჩიდან № 67 ოფიცერთა
ეკონომიური საზოგადოების შენობის
პირდაპირ, ტელეფონი № 5—77.

სიციფოუსი უკრება
როგორც გაზეთებში გადმოგვეცხ-
ნინაგან საქმეთა ახალს გ. გეგს, პრო-
ტოპოვს, თავის მეგობრებისათვის
განუხადებდა, რომ დღეში ოფიცერს
სათის მუშაობს და ექვს გირვანკა
დაქვლებია სულ კოტა ხნის განმე-
ლობაში ამ ცნობას რუსის დღეგან-
დელი გაქირებულნი მ. ქალაქი უამე-
ლი ინტერესით წაიკითხავს. თუ მი-
ნისტრის ღირსება შეიძლება იმის მი-
ხედვით გაიზომოს, თუ რაოდენს ჰქარ-
გავს ის წინაში, ოქტომბრისთვის ყო-
ფილი მეთაური უცილობლად საუკუნ-
თის მინისტრად უნდა ჩაივალდეს.
რუსეთში. ცნობილია, რომ აქამდე უმა-
ღლესი სახელმწიფო ბელისელები
პეტროგრადში მხოლოდ სიმინეს ოქ-
ტომბრის და საგამოდ დისკულტულის
მიდობიდან სახელმწიფო საბჭოში. მა-
გრამ თუ მინისტრის ღირსებას
იმის მიხედვით გავზომავთ, თუ რა ნა-
ყოფი მოაქვს მის შრომას, მაშინ ში-
ნაგან საქმეთა ახალი გამგე წინამორ-
ბედთა ღირსებულ შემკვიდრეთ უნდა
მივიჩნიოთ დაკარგული სათემისა და
გირვანკების მიუხედავად.
როცა პროტოპოვმა შინაგან საქ-
მეთა სამინისტროს პროტევი ჩაი-
ბარა, რუსეთის ზოგიერთ მოღიბრ-
ულ წევრებში, რომელნიც მულამ დღე
რეფორმების უნაყოფოს ღირსებში
არაიან, ერთგვარი იმედინაობა დაიბა-
და. ეს მეორე მინისტრის სათათბროს
წევრებს შორის არჩეული, ხოლო პირ-
ველი პროტევიტი ბლოკიდან მო-
წვეული. პირველი ნაბიჯი, რომლის
გადადგმა საჭიროდ სცნო ახალმა მი-
ნისტრმა, ამ იმედის გაცრეფებაში
მდგომარეობდა. მან მოიწვია სატატო
პრესის წარმომადგენელი და მათ ურ-
ნაშე მშრალი საქაქელორო სიტყვ-
წარმოთქვა, რომლის აზრი დაახლო-
ებით იმაში მდგომარეობდა, რომ
ახალ მინისტრს არავითარი საკუთა-
რი პროგრამა არა აქვს და მომავალ
მოღვაწეობაში მინისტრთა საბჭოს
ძველი საერთო პროგრამით იხელმ-
ძღვანელდება. ორატორმა პრესის წარ-
მომადგენელთა გონება-შახვილობაზე
მიავლო იმის განცოცობა, თუ რას
წარმოადგენს ეს ძველი, საერთო პრო-
გრამა.
შემდეგ ახალი მინისტრი ჩვეულებ-
რივ ბიურკრატულ მუშაობას შედ-
გამო: ძველი პროტეტის აღდგენას
არქივებიდან, კომისიების შედგენას,
ციკლოლოგიების დაგვიანს გუბერნა-
ტორებისა და საერთო უფროსებისა
ღღი. ამასთან ერთად დაიწყო გრძელი,
ჯერ დაუსრულებელი ბრძოლა მიწა-
მოქმედების სამინისტროსთან იმის შე-
სახებ, თუ რომელ უწყებას უნდა ეკუ-
თვნოდეს სასწ-სათო საქმის ხელმძღ-
ვენლობა.
ცნობილია, რომ რუსეთში მიწად,
მოქმედების სამინისტროს შთაგონებით,
ბოლო დღის, ვად თუ კარვად, უკვე
შემუშავდა ერთგვარი სისტემა სასურ-
სათო საქმის გასაძოლოდ და ეს სის-

ტემა უწინარეს ყოვლისა მაქსიმალური
ფასების, რეკვიზივის და კარტების
თანდათანობით შემოღებაში გამოიხა-
ტა. მაგრამ საქმე იმაშია, რომ რუსე-
თში გადასაწყვეტია არა მარტო პრო-
ტეტების განწილების, არამედ პრო-
ტეტების შინაგან და წარმოების საკი-
თები. აღმოჩნდა, რომ სახელმწიფოში
ბევრი რამ არ იმოგება, რომ მეურ-
ნობისა და ინდუსტრის განუფიარებ-
ლობისა, გზების უქონლობისა და მე-
შა ბელის განვლდობის გამო სასურსა-
თო კრიზისი გადაწყვეტა შეუძლებე-
ლია ნახევარ ზომებით. მაგრამ რადი-
კალური ზომების მისაღებათ მოლიბე-
რად პროტოპოვს, ისევე ნაწლებ
შესწევს გამბედაობა, როგორც მეზარ-
ჯვენი ბობრინსკისა. დამახასიათებელი
განსხვავება მათ შორის მხოლოდ იმა-
შია, რომ შინაგან საქმეთა მინისტრი
მეტს იმედს გუბერნატორებსა და სა-
ერთო უფროსთა სტეგებზე ამაყრებს,
მიწათმოქმედების მინისტრი კი საზო-
გადოებრივ ძალებზე.
ერთმა რუსის პუბლიცისტმა სთქვა,
რომ დღეს თითქმის მთელი რუსეთი
კულში სდგას. კულში სდგას მომხარე-
ბელი, რომელიც ოროდღე გირვანკა
პურისა და შაქრის მიღებას ელის,
კულში სდგას მწავარი, რომელიც ბი-
ლეთის ყუდვას აპირებს სარკინისგზო
გასაში. უნაყოფოდ იკარგება უთვალე
მოქალაქეების ღღი და ენერჯია, რომ-
ელიც საერთო ჯამში რამოდენიმე
ასი წლის შრომის უღრის და ეს ხდება
კრიტიკულ მომენტში, როდესაც რუ-
სეთს ასე სჭირია მუშა ხელი და ნაყო-
ფიერი გარჯა. თითქო მთელი ერის
თავმა და გულმაკი კი კუდისკენ გადა-
ინაცვლა: არა ჩანს ილტური შემოქმე-
დებმა ფართო ასპარეზისა და გაუტ-
კენული გზების ძიება. ძველი გზით
სიარული კი შეუძლებელი გახდა: მან
ქვეყანა უფსკრულს კიდემდე მიი-
ყვანა.
არსებობს ერთი ღრმა-აზროვანი სი-
მბოლო უნაყოფო შრომისა, რომელიც
ძლიერ შეეფერება თანამედროვე რუ-
სეთის ცხოვრებას. ძველი ბერძენი
ამბონდენ, რომ ოლიმპიელმა დემო-
ტემმა ღვედარული გმირი სიზიფოსი
იხით დასაჯეს, რომ მიმედ ლოდი აგო-
რებინეს მალად ფერდობზე; ეს შრომა
იმდენად მძიმე და ხანგრძლივი იყო,
რომ სიზიფოსი უმეკლად გახდებოდა
და დაქვლევებოდა ჩრდილოთა სამე-
ფოში რომ არ ყოფილიყო. დღეს რუ-
სეთში მინისტრები წინას ჰქარგვენ,
მოქალაქეები კი დუქების წინ ლო-
ღნიტ ხესტდებან და უქმელობით
იხოცებან. მაგრამ ცხოვრების მიმე-
ლოდი ნელა მავარავს ხროკ აღმართ-
ზე და მწვერვალთან მიღწევისას ისევე
უკან ვარდება.

გ. ლეღანი.
უცდომის გასწორება
გულმდელ მეთაურში შეცდომით
სწერია: სამშობლოდან გაქვეული გეო-
სანი, უნდა იყოს: სამშობლოდან გაქე-
ვებული გეოსანი.

ოქის აგებები
ბრკოლის ველზე
ავსტრო-გერმანელების მთავარსარ-
დალი გენ. ფოლკენბანი, რომლის ხე-
ლოაა უშველდელი ბრძოლის ხაზი,
მოყოლებული დორნა-ვარტიდან ორ-
შოგანდ, ძალიან ფხიზრად და მას-
თან თავდაპირილად მოქმედობს, იგი
მთელი ხაზით კი არ უტევს მოპირდა-
პირს, არამედ ალგ-ალგ, ისიც დრო
გამოშვებით, ჯერ იყო და მალდავა-
ნიას შეესია, აქ რომ რამოდენიმე სი-
მაგერ იგდო ხელში, ახლა უფრო სამ-
ხრეთით დაემო, ჰრედალთან და ძე-
უფუხე განგრობა შეტევა, გადმოლობა
უღელტეხილი და თითქმის ფერდ-
ობებზე გადავიდა. როგორც გუშინ-
დელი ოფიცალი დეპეშა გეტუბო-
ნებს ბუხარესტიდან, ავსტრო-გერმა-
ნელების უარებულ ჯარისათვის მოუ-
ყობა თავი პრედლოთან და გაშაგე-
ბული იერიშებს აწარმოებს. აგრეთვე
უფრო სამხრეთით მდ. ეთხე სასტოკი
ბრძოლა სწარმოებს. იტუბა რუმინე-
ლებს საგანმებელი ზარალი მისილი.
ეს იქილდა სჩანს, რომ თვით არმიის
სარდალიც კი მიმედ დაჭრილა.

რუმინეთის ჯარის მთავარ-სარდალს ყოველთვის იმის გამოცხადება იქნება, თუ საი, რომელი მხარის მთავარ-სარდალს პრედლათან, ბუზუბუს, თუთიან თუ სხვა რომელიმე მადამონ-კენ. ყველა ეს კარგად ენის ფაქტები-პაის და კიდევ სარგებლობს რუმინელების მდგომარეობაში.

დობრუჯში მკაცრების შეგრძობა ვეღარ შესძლებს რუმინეთის და რუსეთის ჯარებმა და უკან იხივენ. მისწინდელი ოფიციალური ცნობით, მის უკვე გირსოვიც აუღია, ეს კარგად და-შორებული ჩერნოვოდიდან. თუ აქ მინიც არ გაიჩინეს ეს ცნობილი გენერალი, მაშინ მივიღო დობრუჯის სა-კითხიც გადაწყვეტილი იქნება. ესე იგი ამ ადგილებს გერმანელები და ბულგარელები დაეპატრონებიან და შემდეგ ვალახისკენ დაიწყებენ გა-ლაშქრებას. რასაკვირველია, ძალიან ნაადრევი იქნებოდა იმის თქმა, ვითომ მაკენიზის სამხედრო დაეპატრო-ნებოდა დობრუჯს. ნუ დავიფიქრებთ, რომ უკან დახევით რუმინელები და რუსები ბევრსაც იტყვიან; მათი ბრძო-ლის ხაზი გაცილებით შეიძლება და-სწინააღმდეგობის გაწევაც უშუალო-სადა გაუფიქრებელია. რაც გინდა მოხდეს დობრუჯში, მაგრამ რად-ღაც ცვლილებას ვერ მოახდენს რუ-მინეთის მდგომარეობაში, მთავარი საფრთხე რუმინელებს ფაქტად აბოლ-სავან რუმინეთი. თუ უკანასკნელმა მოახერხა ბრძოლის ხაზის გა-რღვევა პრედლათის მიმართულებით, მაშინ კი, რუმინეთი იძულებული გახდება მთელი ვალახი დაუთო-მოს და რუსეთის ტერიტორიას შე-ფაროს თავი. დარწმუნებული ვართ, ძალიან მალე ჩრდილოეთის ბრძოლის ველზე, რუმინელებთან ერთად რუსის ჯარი გაჩნდება ავსტრიელების წი-ნააღმდეგ. ეს ავსტრიელები მოხდება იმით, რომ სხვათა შორის შეეცა ცხლა ყოველად წარმოუდგენელია სოკოვი-რეების ვიწრო. მოპირდაპირი სალონიკი-დან ვიკატრის დაკლებენ იმით, რომ იქ ამინდი ხელს არ უწყობს სა-რაილს შეტევა დაიწყოს და ბულგა-რელების ბრძოლის ხაზი გაიზღვოს. იერკ დასავლეთის ასპარეზით დაი-წყება ახლა გენერალის ოპერაცია ფრანგების მიერ, რადგან საფრანგო-თის ჯარს მთელი ზაფხული არ დაუ-სვენია და სულ ბრძოლის აწარმოებ-და. უშუალოდ მათაც ექნებოდათ ზა-რალი, დაეპირაფებოდათ სამხედრო მა-სალა, რომელსაც დამაღება და შე-სება უნდა.

აი ეს მოსაზრება გვიმტკიცებს, რომ მხოლოდ რუსეთს შეუძლიან შეეცა და ხსნა რუმინეთი. ალმოსავლეთ ბრძოლის ველზე გერ-მანელებს ახლა როგორცაა მიუტანილი იერიში. მდ. შორთან საარტლერიო ცეცხლის შემდეგ სასტიკი იერიში იმულებული გაუხდიათ რუსები მი-ნარეს ნაპირები გაენათავისუფლებით და აქვე მხარეს გადმოსულყვენ.

რუმინეთის ჯარის მთავარ-სარდალს ყოველთვის იმის გამოცხადება იქნება, თუ საი, რომელი მხარის მთავარ-სარდალს პრედლათან, ბუზუბუს, თუთიან თუ სხვა რომელიმე მადამონ-კენ. ყველა ეს კარგად ენის ფაქტები-პაის და კიდევ სარგებლობს რუმინელების მდგომარეობაში.

დობრუჯში მკაცრების შეგრძობა ვეღარ შესძლებს რუმინეთის და რუსეთის ჯარებმა და უკან იხივენ. მისწინდელი ოფიციალური ცნობით, მის უკვე გირსოვიც აუღია, ეს კარგად და-შორებული ჩერნოვოდიდან. თუ აქ მინიც არ გაიჩინეს ეს ცნობილი გენერალი, მაშინ მივიღო დობრუჯის სა-კითხიც გადაწყვეტილი იქნება. ესე იგი ამ ადგილებს გერმანელები და ბულგარელები დაეპატრონებიან და შემდეგ ვალახისკენ დაიწყებენ გა-ლაშქრებას. რასაკვირველია, ძალიან ნაადრევი იქნებოდა იმის თქმა, ვითომ მაკენიზის სამხედრო დაეპატრო-ნებოდა დობრუჯს. ნუ დავიფიქრებთ, რომ უკან დახევით რუმინელები და რუსები ბევრსაც იტყვიან; მათი ბრძო-ლის ხაზი გაცილებით შეიძლება და-სწინააღმდეგობის გაწევაც უშუალო-სადა გაუფიქრებელია. რაც გინდა მოხდეს დობრუჯში, მაგრამ რად-ღაც ცვლილებას ვერ მოახდენს რუ-მინეთის მდგომარეობაში, მთავარი საფრთხე რუმინელებს ფაქტად აბოლ-სავან რუმინეთი. თუ უკანასკნელმა მოახერხა ბრძოლის ხაზის გა-რღვევა პრედლათის მიმართულებით, მაშინ კი, რუმინეთი იძულებული გახდება მთელი ვალახი დაუთო-მოს და რუსეთის ტერიტორიას შე-ფაროს თავი. დარწმუნებული ვართ, ძალიან მალე ჩრდილოეთის ბრძოლის ველზე, რუმინელებთან ერთად რუსის ჯარი გაჩნდება ავსტრიელების წი-ნააღმდეგ. ეს ავსტრიელები მოხდება იმით, რომ სხვათა შორის შეეცა ცხლა ყოველად წარმოუდგენელია სოკოვი-რეების ვიწრო. მოპირდაპირი სალონიკი-დან ვიკატრის დაკლებენ იმით, რომ იქ ამინდი ხელს არ უწყობს სა-რაილს შეტევა დაიწყოს და ბულგა-რელების ბრძოლის ხაზი გაიზღვოს. იერკ დასავლეთის ასპარეზით დაი-წყება ახლა გენერალის ოპერაცია ფრანგების მიერ, რადგან საფრანგო-თის ჯარს მთელი ზაფხული არ დაუ-სვენია და სულ ბრძოლის აწარმოებ-და. უშუალოდ მათაც ექნებოდათ ზა-რალი, დაეპირაფებოდათ სამხედრო მა-სალა, რომელსაც დამაღება და შე-სება უნდა.

ოჩის დეკლარაცია

15 დეკემბერი.

უმაღლესი მთავარ-სარდალის შტაბისი.

ამბროზიანი. დასავლეთის ასპარეზი. რიგის სამხრეთით გერმანელების მცირე რაზმებმა შემოვიტრეს, მაგრამ მოვიგერიეთ. მდ. შორის დასავლეთ ნაპირზე, ძლიერი ზარბაზნების ცეცხლის მერე, გერმანელების ერთმა ბატალიონმა იერიში მოიტანა. ტყეში კარბატებში, რადიოლოგის სამხრეთ მიდამოებსა და გორბორტის დასავლეთით, მტერმა შე-მოიტევა სკადა, მაგრამ სროლით შე-გაჩერეთ.

კავკასიის ასპარეზი. ოსმალეთის მცირე რაზმებმა შარაფხანზე სკადეს შე-მოიტევა, ზიარათის 10 ვერსის მო-შორებით, მაგრამ უკუგავდეთ. საკვი-რისი მიდამოებში ჩვენმა ჯარმა ოსმა-ლებს ტრანსპორტის ნაწილი წაართ-ვა.

რუმინეთი. ჩრდილოეთის (ტრანსილ-ვანიის) ასპარეზი. მოლდავიის დასავ-ლეთ ასპარეზთან, პატარა შეტევისა-ვით სოფ. ბოიანი, ოქნის სამხრეთ-დასავლეთით 16 ვერსზე, და პატარა-როტკელის სიმაღლე, ოქნის სამხრეთ-დასავლეთის 16 ვერსის სიმაღლეზე, ჩრდილო ვალახიის მიწებთან რუმინე-ლებმა მოპირდაპირი შემოტევა შეაჩერეს და მაგრადებან. მდ. თუშ-ორივი ნაპირს ბრძოლა გრძელდება.

დობრუჯი. მტრის იერიშები მთელს ბრძოლის ხაზზე სწარმოებს. ჩვენი და რუმინელების ჯარი ბრძოლთ იწვეს უკან გირსოვი (გერშოვი)-კაცკების ხაზის ჩრდილოეთით.

15 დეკემბერი.

უმაღლესი მთავარ-სარდალის შტაბისი.

ამბროზიანი. დასავლეთის ასპარეზი. რიგის სამხრეთით გერმანელების მცირე რაზმებმა შემოვიტრეს, მაგრამ მოვიგერიეთ. მდ. შორის დასავლეთ ნაპირზე, ძლიერი ზარბაზნების ცეცხლის მერე, გერმანელების ერთმა ბატალიონმა იერიში მოიტანა. ტყეში კარბატებში, რადიოლოგის სამხრეთ მიდამოებსა და გორბორტის დასავლეთით, მტერმა შე-მოიტევა სკადა, მაგრამ სროლით შე-გაჩერეთ.

კავკასიის ასპარეზი. ოსმალეთის მცირე რაზმებმა შარაფხანზე სკადეს შე-მოიტევა, ზიარათის 10 ვერსის მო-შორებით, მაგრამ უკუგავდეთ. საკვი-რისი მიდამოებში ჩვენმა ჯარმა ოსმა-ლებს ტრანსპორტის ნაწილი წაართ-ვა.

რუმინეთი. ჩრდილოეთის (ტრანსილ-ვანიის) ასპარეზი. მოლდავიის დასავ-ლეთ ასპარეზთან, პატარა შეტევისა-ვით სოფ. ბოიანი, ოქნის სამხრეთ-დასავლეთით 16 ვერსზე, და პატარა-როტკელის სიმაღლე, ოქნის სამხრეთ-დასავლეთის 16 ვერსის სიმაღლეზე, ჩრდილო ვალახიის მიწებთან რუმინე-ლებმა მოპირდაპირი შემოტევა შეაჩერეს და მაგრადებან. მდ. თუშ-ორივი ნაპირს ბრძოლა გრძელდება.

დობრუჯი. მტრის იერიშები მთელს ბრძოლის ხაზზე სწარმოებს. ჩვენი და რუმინელების ჯარი ბრძოლთ იწვეს უკან გირსოვი (გერშოვი)-კაცკების ხაზის ჩრდილოეთით.

14 დეკემბერი.

პაპიზმი. მახლობელი ალმოსავლეთი. პრესბაის ტბის სამხრეთ-დასავლეთით, ზეგზის ხიდან, ფრანგებმა აიღეს სოფლები გოლბეროდი და პლაზიცი. **ლონდონი.** საფრანგეთში მოქმედ ინგლისის მთავარ ბანკის ცნობა. 13 დეკემბრისთვის მტერმა მედგარი სრო-ლა აუტეხა ზარბაზნებით ოკურ-ლაბე-ლებსა და შტუფ-გოგენკოლერის სიმაღლეზე ხაზს. ჩვენ დავეცით მო-პირდაპირი სანგარს მონის მახლობ-ლად, მტერი დავაზარალოთ და ტყვე-ობაც წაიპოვეთ.

ლონდონი. ლლოიდი იტყობინება დაიღუპა ინგლისელების გემი „ტრემ-ფილდ“-ი. ზედმეთავთან 8 კაცი უშე-ზოდ დაიკარგა. **სტამბოლში.** უტლენგერის მახლო-ბლად კლდეს დაეჯახა გერმანელების გემი „ალტონ“-ი. დაზიანებული „ალ-ტონ“-ში წყალმა იყუარა ღელა. **სტამბოლში.** ქრისტიანიდან იტყობინებან: 7 კვირის განმავლობაში ნორვეგიის 55 გემი დაუღუპავთ, რომელნიც 50¹/₂ მილიონ კრონად ყოფი-ლი დასუფლდნენ.

15 დეკემბერი.

პაპიზმი. მახლობელი ალმოსავლეთი. პრესბაის ტბის სამხრეთ-დასავლეთით, ზეგზის ხიდან, ფრანგებმა აიღეს სოფლები გოლბეროდი და პლაზიცი. **ლონდონი.** საფრანგეთში მოქმედ ინგლისის მთავარ ბანკის ცნობა. 13 დეკემბრისთვის მტერმა მედგარი სრო-ლა აუტეხა ზარბაზნებით ოკურ-ლაბე-ლებსა და შტუფ-გოგენკოლერის სიმაღლეზე ხაზს. ჩვენ დავეცით მო-პირდაპირი სანგარს მონის მახლობ-ლად, მტერი დავაზარალოთ და ტყვე-ობაც წაიპოვეთ.

ლონდონი. ლლოიდი იტყობინება დაიღუპა ინგლისელების გემი „ტრემ-ფილდ“-ი. ზედმეთავთან 8 კაცი უშე-ზოდ დაიკარგა. **სტამბოლში.** უტლენგერის მახლო-ბლად კლდეს დაეჯახა გერმანელების გემი „ალტონ“-ი. დაზიანებული „ალ-ტონ“-ში წყალმა იყუარა ღელა. **სტამბოლში.** ქრისტიანიდან იტყობინებან: 7 კვირის განმავლობაში ნორვეგიის 55 გემი დაუღუპავთ, რომელნიც 50¹/₂ მილიონ კრონად ყოფი-ლი დასუფლდნენ.

ჩვენი ლეპიერი ცხოვრების ამოკე-თილ-ამომწერი უნდა იყოს ჩვენ სულ-ში და ჩვენ აგებულობაზე; რა არ გამოვცადეთ! სიცივე, სიტუტლე, ში-შილი, უწინდურება; შხრდიალი ყვე-ლასაგან; თამოყვარობის შელახვა ყოველ მხრივ. ნუღარ მომაგონებთ, გენაცვა, ნუღარ! მხოლოდ გასხენებაც კი იმ დროს და გარეობისა სულს მიხუთავს, გამოურყვეველ შიშა მგე-რის. როგორ გადავრჩით? — ბარაქლა ჩვენს ბიჭობას, რომ მინც გაუთელით ყველაფერს და ფონს გამოვდილი, არ დავიღუპებით, რო-გორც დაინთვა ბეგრი ჩვენი ამხანაგი. ქუჩის მავანწილობისკენა გვექონდა პირა მიმართული, საზურგლი ხნარაკის მხარის დადრწოდით შიგ ჩასათრევიან მოაქმნილი, მაგრამ მინც თვა შევი-მავრეთ და, დახე, დღეს კაცი ვართ პატროსანნი, ადამიანურად მცხოვრებ-ნი. ბატონაკობაშიაც კი შეგძელით ფეხის შეღება. ვმადლობ ბეგს! ნახე-ვარისაც ღირსი არა ვარ.

15 დეკემბერი.

ჩვენი ლეპიერი ცხოვრების ამოკე-თილ-ამომწერი უნდა იყოს ჩვენ სულ-ში და ჩვენ აგებულობაზე; რა არ გამოვცადეთ! სიცივე, სიტუტლე, ში-შილი, უწინდურება; შხრდიალი ყვე-ლასაგან; თამოყვარობის შელახვა ყოველ მხრივ. ნუღარ მომაგონებთ, გენაცვა, ნუღარ! მხოლოდ გასხენებაც კი იმ დროს და გარეობისა სულს მიხუთავს, გამოურყვეველ შიშა მგე-რის. როგორ გადავრჩით? — ბარაქლა ჩვენს ბიჭობას, რომ მინც გაუთელით ყველაფერს და ფონს გამოვდილი, არ დავიღუპებით, რო-გორც დაინთვა ბეგრი ჩვენი ამხანაგი. ქუჩის მავანწილობისკენა გვექონდა პირა მიმართული, საზურგლი ხნარაკის მხარის დადრწოდით შიგ ჩასათრევიან მოაქმნილი, მაგრამ მინც თვა შევი-მავრეთ და, დახე, დღეს კაცი ვართ პატროსანნი, ადამიანურად მცხოვრებ-ნი. ბატონაკობაშიაც კი შეგძელით ფეხის შეღება. ვმადლობ ბეგს! ნახე-ვარისაც ღირსი არა ვარ.

ში მოგერიებული მტერი დიდის თავ-განწირვით გვაწევა პრედლათის მხა-რის, სლაც ცხარე ბრძოლა რუს-რუ-მინელთა მხარეს იხრება. პრახოვის ველში მაგრად ვდგევართ. სამხრეთის ასპარეზზე რუს-რუმინელთა ჯა-რი იძულებული იყო მტრისათვის დაეთმო ჩერნოვოდი-კონსტანცა ხაზი და ქაობიან ადგილებისკენ ჩოდლო-ნით დაეხია ზღვის ნაპირებზე. ამისი წყალობით ბრძოლის ხაზი შემოკლდა და ჩვენც უკეთეს პირობებში ვართ. ჩერნოვოდიის ხიდი დანგრეულია. დობრუჯში ჩრდილოეთისკენ ჩვენი და-ხევა საუკეთესო საშუალებაა, სანამ დიდის ვიზიტებზე და არსებობის შეტევას გადავალბედეთ.

მეფე ფედინანდის 5 წლის ვაჟი პრინცი მიჩ ჯეა საოფლით ავად გახდა. **პაპიზმი.** სლამოს ოფიც. ცნობა. ვერდენის ასპარეზზე, დომონის მი-დამოებში გერმანელებმა ხუთჯერ მო-იტანეს გაფეთქებული იერიში. მოვი-გერიეთ და 5000 ჯარისკაცი დავა-ტყვევეთ. **ბუშარქანში.** რუმინელების ოფიც. ცნობა. ტოლენის დასავლეთით ზარ-ბაზნებით ბრძოლა. ბეგის სამხრეთ-ით ავიღეთ თერეკეჯავის მთა. ტრი-ტუსის ველში მდგომარეობა უკლებ-ლია. უზულის ველში მტერი ნოსოლის დასავლეთით გავდევნეთ. ოიტუბის ველში ბრძოლა საზღვრის გადაღმა გრძელდება. დავატყვევეთ აფიცერი და 137 მეომარი. მინდავიის ჩრდილო მიწებთან ცხარე ბრძოლის შემდეგ მტერი მიწების იქით გავდევნეთ. ესლა აქ მტრის ხელშია მარტო სუ-ლულისა და ტროტუს ველის შუა მდე-ბარე კუბე და უზულს ველის ნაწი-ლი. მტრის ზარალი დიდია. ბუტეუს ველში, ტაბლაბუტში, ბრატოსხა და პრედლათან, ახალი არაფერი მოხ-და. პრედლათის სამხრეთით ბრძო-ლა გრძელდება. მტრის იერიშები მო-ვიგერიეთ. დრავოსლავის მიდამოებ-ში მტრის ცხარე შემოტევა მოვიგე-რიეთ. ალიტის ველში ახალი არა მოხდარა რა. თიუს ველში მტერი ვე-ლის დასავლეთ ნაწილში გავტევეთ.

ჯარის უფროსი გენერალი გრაგო-მიკა დასჭირეს. ლარშოვის მიდამოებში ზარბაზნების სროლა. სამხრეთ ასპა-რეზე, დუნაის დასწვრივ უმნიშვნელო სროლა ზარბაზნებისა. დობრუჯში ახალი არაფერი მოხდარა.

15 დეკემბერი. **პატარაში.** ვენიდან იტყობინე-ბიან: გერმანელთა პარტიის კანდიდა-ტი კერბერი ახალ კამბინეტის შედგე-ნას შეუღდა. **როში.** იტალიელების მთავარ შტა-ბის ოფიც. ცნობა. გუშინ მონტე-მა-გაზუსის მიდამოში (მოიტიკის ველი) გორაკის აღმოსავლეთით კასისის მი-მართულებით ზარბაზნების სროლა იყო. ნაშუადღევს მტერმა გააძლიერა

მატების ღირსი გყოს ღირსული ადა-მიანი!—გულწრფელად უთხრა პორ-ფირე. რომელსაც ერთბა დიდებულად ერწეა ეს სარკვევით დაკრიალებული ოთახ-დარბაზები ძვირფასი ავეჯით სავსე, ათასგვარი ლამაზ-ლამაზი ნივ-თებით და ზინილიპილიებით დამუშე-ვებული, შიგ მწყობრი ხმები უხვად მიმოხვეწილი, ყვავილებივით ჩაცმულ-დახურული ცოლ-შვილი პეტრესი და თვით ოჯახის თავი ფაქიზად მოვლი-ლი, გაქაბთაბებული მოსილი; ფეხ აკრეფთ და აუზნებლად მიმოხე-ლელი მსახურები; მეტადრე ის დიდ-კაცური ძალა, რომელიც მოვაგებინ-და პეტრეს სანის გამომეტყველებას და შარავანდლად ფერხებოდა მის წვერ-ულავაში.

მოახსენებს ბატონს, მოხელემ ქა-ლადლები მოგართვათ. უბრძანა შე-მიწყობით. შემოვიდა ხელკეცილი, სკა-ნის წვერზე და დალა მოწიწებით და-გადაუშალა რაღაც ნაწერები. პეტრემ გადაიტოხა ზოგიერთი მათგანი, ხელი მიაწერა. ერთი ქაღალდი დაუწერა და მკაცრად უბრძანა გადაეწერა.

მე თითონ შევადგენდის არა მჭირია სიმართლეში მისლა, მაგ-რამ აქ, სახლში, დიდიდგანეე მაწუხე-ბენ. უბრალო ქაღალდიც კი ვერ შეუ-დგენიათ რიგინად, თუ არ ფუქენენ და ხელმძღვანელობა არ გაუწივე-სთქვა პეტრემ მოწყინების ხმით.

— ბატონო, და აუზნებლად გახლავთ, თუ ინიებთ.—მოახსენა ფარეშა. პეტრემ თავისი სტუმარიც გაიწვია სასადილო ოთახში და ზანტად წაიბო-და, თითქო რაღაც მოსაბუზბებელი საქ-მისათვის გასარჯესა ბატონ-კაცი.

პორფირე და პეტრე ერთ ბინაზედ მოკყენნ ბალახისას ქალაქში; ბო-ლომდისაც ერთნაირ გარემოებაში ვა-

მატების ღირსი გყოს ღირსული ადა-მიანი!—გულწრფელად უთხრა პორ-ფირე. რომელსაც ერთბა დიდებულად ერწეა ეს სარკვევით დაკრიალებული ოთახ-დარბაზები ძვირფასი ავეჯით სავსე, ათასგვარი ლამაზ-ლამაზი ნივ-თებით და ზინილიპილიებით დამუშე-ვებული, შიგ მწყობრი ხმები უხვად მიმოხვეწილი, ყვავილებივით ჩაცმულ-დახურული ცოლ-შვილი პეტრესი და თვით ოჯახის თავი ფაქიზად მოვლი-ლი, გაქაბთაბებული მოსილი; ფეხ აკრეფთ და აუზნებლად მიმოხე-ლელი მსახურები; მეტადრე ის დიდ-კაცური ძალა, რომელიც მოვაგებინ-და პეტრეს სანის გამომეტყველებას და შარავანდლად ფერხებოდა მის წვერ-ულავაში.

2.

პორფირე და პეტრე ერთ ბინაზედ მოკყენნ ბალახისას ქალაქში; ბო-ლომდისაც ერთნაირ გარემოებაში ვა-

ზარბაზნის ცეცხლი გორაკის აღმო-სავლეთით, თუმაც კეტივა ჯარი იე-რითი არ წამოსულა. რადღინე ყუბ-ბარა გორაკში დაეცა და რამდენიმე კაცი იმსხვერპლა.

ლონდონი. სადმ-რალი იტყება: 10 დეკემბრისთვის ნაღებია მტრევი გემი „გლინსტა“-მტრის წყალქვეშას ნაღებმა დაღუპა. ზედ მყოფთაგან 73 კაცი დაიხრა, 12 გადაარჩინეს. გემი-დან, სანამ მთლად არ დაიძირებოდა სროლა არ შეუწყვეტიათ.

სტამბოლში. ავსტრიის იმპერა-ტორმა გენერალი როდენვეიერი გერ-მანიის იმპერატორის სამოყვოდ და-ნიშნა.

სამეფო ინსტრუტმა დადგინა: ნობელის პრემია 1916 წ. სამეფო-ნა-ლო ნაწილზე გადაიდოს 1917 წლი-სათვის. ის პრემია, რომელიც 1915 წელს არავისთვის არ მოუსჯიათ, არც ვისმეს მოუსჯიან და სამეფო-ნალო პრე-მიის თანხას მიემატება.

რუმინეთი. 13 დეკემბრისთვის რიგის გა-რუბნებს გერმანელების 2 საფრენი დასტრიალდება. სროლით გავდევნეთ. რიგის მიდამოებში ზარბაზნების სროლა დიდი ხნის სიყუჩის შემდეგ, განახლდა. ქალაქში ზარბაზნების გრა-ალი კვლავ იმის დღითაც და დამეც-ზოგიერთ ადგილებში გერმანელები შემოტევის მაგვარ აღუშვებს აწარ-მოებენ. მოწინავე რაზმების შეჯახება ხშირდება.

პატარაში. მინისტრთა საბჭოს დადგენილება სახელმწიფოთ მოლა-ტევა ქონების სახაზინედ ჩარკივების თაობაზე, უმადლესად დამტკიცდა. **ბრძოლა.** იოკოგამის სანავოსნო გეგ-ზე იმპერატორმა იაპონიის ფლოტს დააბედა. ფლოტში 84 გემია, რომელ-ნიც საერთო რიცხვით 84 ათას ტონის იტყვენ (ტონი 62 ფუნთია). **ნოშ-ილკამი.** ინგლისმა აიღო მოკლე ვადიანი სესხი 600 მილიონის მანეთი 5¹/₂ პროც.

სტამბოლში. გეგულედან იტყობი-ნებინა: რუსებმა უმეოს სამხრეთით ნღებები ჩააწყვეს, რის გამოც ლითო-ნით დატვირთული გერმანელების გე-მები აქვე აღარ გადმან.

ლონდონი. საზოგადოებთა პალა-ტა. ასეკეტმა სერ ედუარდ კარსონს შეეცხვებენ უკანაუბა: ესლა სასურვე-ლად არ მიმინია რომეც სხვა განმარ-ტება მდგოციენ იმის გარდა, რომ რუ-მინეთის მდგომარეობა დიდს სერიო-ზულს უყრდნობს იქცეეს ინგლისისა და მოკავშირეთა სახელმწიფოებისას, ყოველდ ღონისძიება მიღებულ რუ-მინელების სახსნელად. არას დავიშუ-რებთ, რაც კი ჩვენს ხელთ არის, უფლებ რუმინეთის დამოუკიდებლობა შევინარჩუნოთ.

მინცინათი. პრეზიდენტმა ვილსონ-მა სიტყვა წარმოსთქვა და განმარტა ერთგულ ლოგ-ს დაარსების საქირო-

მატების ღირსი გყოს ღირსული ადა-მიანი!—გულწრფელად უთხრა პორ-ფირე. რომელსაც ერთბა დიდებულად ერწეა ეს სარკვევით დაკრიალებული ოთახ-დარბაზები ძვირფასი ავეჯით სავსე, ათასგვარი ლამაზ-ლამაზი ნივ-თებით და ზინილიპილიებით დამუშე-ვებული, შიგ მწყობრი ხმები უხვად მიმოხვეწილი, ყვავილებივით ჩაცმულ-დახურული ცოლ-შვილი პეტრესი და თვით ოჯახის თავი ფაქიზად მოვლი-ლი, გაქაბთაბებული მოსილი; ფეხ აკრეფთ და აუზნებლად მიმოხე-ლელი მსახურები; მეტადრე ის დიდ-კაცური ძალა, რომელიც მოვაგებინ-და პეტრეს სანის გამომეტყველებას და შარავანდლად ფერხებოდა მის წვერ-ულავაში.

2.

პორფირე და პეტრე ერთ ბინაზედ მოკყენნ ბალახისას ქალაქში; ბო-ლომდისაც ერთნაირ გარემოებაში ვა-

ება, რომლის მიზანიც იქნება ომის თავიდან აცილება და მშვიდობიანო-ბის დამყარება. ესლანდო იმი უკა-ნასკნელი მსოფლიო ომია. ჩვენი ერთ მხად უნდა იყოს ფიზიკური ძალის დასატრიალდობა, თუ კი ომის თავი-ნიღდა ასაცილებლად საჭირო იქნება. ესლა შექმნილს გარემოებაში ნეიტ-რალ სახელმწიფოთა მდგომარეობა მტერსმეტად გაუსჯანია.

მარცხინათი. ნორვეგიის გემი „პრო-ფიტ“-ი გერმანელებმა სმინემუნდში წაიყვანეს. ნორვეგიის საფოსტო გემი „სტელვიარ“-ი გერმანელებმა კესკ-ვაგენში წაიყვანეს. გერმანელების წყალქვეშა ნაგებმა დასწვეს ინგლისი-საკენ მიმავალი ნორვეგიის ნავტკევი. **პარიზი.** დღის ოფიც. ცნობა. გერ-მანელებმა გააფთრებული სროლა აუ-ტრეტებს დიუმონ-შენუას მიდამოებში ფრანგების სანგრებს.

ქარანა-გაზთივიდან

რუსეთის ასპარეზი.

ა. ოგლინი სწერს: მთელი კვირის განმავლობაში რუსეთის ბრძოლის ხაზ-ზე თუმაც ცხარე ბრძოლები იყო, მაგრამ არსებით ცვლილება არ შეუ-ტანია.

ლუკა-ვლადიმირ-გოლინის ჩრდი-ლოეთით დიდ გზაზე, ოზერინის სამხ-რეთ-ალმოსავლეთის მიდამოებში, კო-ველის სამხრეთით 20 ვერსზე, მოპირ-დაპირე მოხმამულ ვაზით გატენილი ყუმბარები დაუშინა და იერიშებიც მოიტანა. მერე შემოტევა იყო კიკ-ლენის ჩრდილოეთით, ბოლშაქის ჩრდილოეთ მხარეს 8 ვერსის მოშო-რებით. ამას მერე ამ მიდამოებში მედგარი ბრძოლა გაჩაღდა. მერე ზარ-ბაზნებით ბრძოლა ასტუდა კისლენ-ის ჩრდილოეთით 8 ვერსზე ოულა-ნიკის ახალშენისა და ალექსანდროვ-კის

